

EASY LANGUAGE LEARNING¹

Games & plays: een leerweg in zes oefentypen

Michael Pugh

Dit hoofdstuk is alleen goed te begrijpen als men de DVD *EASY LANGUAGE LEARNING* erbij neemt en bekijkt.

INLEIDING

Ik heb de oefeningen grofweg in zes categorieën onderverdeeld en wel naar *taalgebruik* en *emotionele betrokkenheid*:

1. eenvoudig taalgebruik
2. minder eenvoudig taalgebruik
3. moeilijk taalgebruik
4. enigszins emotioneel geladen, eenvoudig taalgebruik
5. meer emotioneel geladen, moeilijker taalgebruik
6. behoorlijk emotioneel geladen, moeilijk taalgebruik.

De eerste oefeningen zijn eerder taalspelletjes (games) dan drama (plays). De mate waarin resultaten kunnen worden geboekt is sterk afhankelijk van de samenstelling en de omstandigheden van de groep. Hoewel de volgorde van de zes categorieën heel wezenlijk is, hoeft die bij de oefeningen onderling niet te strak te worden aangehouden. Bijvoorbeeld, als bij de ene oefening veel wordt gezeten, kan het nodig zijn om er bij de volgende oefening wat beweging in te brengen.

Ook andere elementen zijn van invloed op de volgorde van de oefeningen, denk aan weer, uur van de dag. Uiteindelijk welslagen hangt af van het vertrouwen dat de groep heeft opgebouwd en in hoeverre wij - als leraren - bereid zijn meer risico's te nemen dan onze leerlingen.

De manier waarop we met fouten omgaan staat ter discussie. In ieder geval werkt het erg storend op de gesprekken als we iemand midden in een oefening onderbreken. Het zou een leerling er zelfs van kunnen weerhouden zich bij een volgende oefening opnieuw volledig in te zetten. Beter is het om iemand achteraf op een fout te wijzen of de fout in het algemeen met de hele groep te bespreken.

accommodatie

De beste plaats voor deze oefeningen is een ruim lokaal met het benodigde aantal stoelen. Als er vloerbedekking ligt kan men zelfs op de grond zitten.

de begeleider

De begeleider moet voortdurend langs de groepjes heen en weer lopen en controleren of men de vreemde taal nog steeds gebruikt, fouten oppikken die gemaakt worden en waar nodig in de oefening inspringen door even een rol over de nemen.

afstand en (ver)houding

Het welslagen van sommige oefeningen kan afhankelijk zijn van het bewustzijn van afstand tussen studenten en soms van verschillen in houding ten opzichte van elkaar (staan, op een stoel zitten, etc.). De begeleider moet rekening houden met dit soort details, want de effecten van afstand en verhouding kunnen enorm zijn.

¹ Dit is een bewerking van hoofdstuk 3.3.4 van *Spreken is zilver ... Basisteksten en docentenhandleiding A*, De Kangoeroe 1994
A.L.M. 't Hoo & waarom van de Audio-Lexicale Methode Drama 1

positief benaderen

Ga uit van de positieve eigenschappen en prestaties van de studenten, anders zou je het met moeite opgebouwde vertrouwen kunnen vernietigen.

flexibiliteit

Zorg voor voldoende oefenmateriaal. Beter te veel dan te weinig. Zo kan de begeleider desgewenst even een extra oefening inlassen.

foto's

Zoek naar foto's die op verschillende manieren kunnen worden uitgelegd. Bijvoorbeeld: een lege roeiboot of een halfleeg bord zullen tot de verbeelding spreken. Iedere foto moet een verwijzing bevatten naar tijd, plaats en handeling.

Bijvoorbeeld: een vrouw zit in een kamer (plaats), er valt zonlicht op haar gezicht (overdag) en ze zit een boek te lezen (handeling).

gesprekken

Onderbreek gesprekken niet, laat ze afmaken.

Groepjes / tweetallen die eerder klaar zijn stimuleren om nog even door te gaan of een andere oefening laten doen. Desnoods kan de begeleider zelf meedoen aan een oefening.

verveling

Een aantal oefeningen kan lang gaan duren als de groep te groot is (bijvoorbeeld Wie zit er in de stoel?) In zo'n geval is het beter de groep in tweeën (of zelfs drieën) te splitsen en de oefening in beide groepen tegelijk te laten doen. Dan is het zeker dat niemand zich zal vervelen.

OEFENINGEN

DEEL I

1 a Gezongen intonatie Hele groep

Speel de melodie van een kinderliedje op de piano of een ander muziekinstrument. Vestig eventueel de aandacht op (eigen)aardigheden ervan. Zing het lied gezamenlijk. Daarna nog eens, nu aangevuld met mime.

Bedenk een elementaire vraag, bijvoorbeeld "Hoe heet jij? Ik heet Maarten", en zing deze op de intonatie van gesproken woorden. De ene helft van de groep zingt de vraag, de andere helft het antwoord.

Als u zelf geen instrument kunt spelen, gebruik dan de cassettes bij *Nederlied*.²

1 b Oooh & Aaah In Groepjes

Maak geluiden die reacties voorstellen:

"Aah" - verrassing, "Och" - teleurstelling, "Mmm" - plezier/lekker, "au" - pijn, "Ah há" - ik snap het.

1 c Kleding raden Groepjes van 2

Ga met de rug tegen elkaar zitten en beschrijf om de beurt wat de ander aan heeft. Draai je daarna om en bespreek met elkaar of het goed was.

2 Twee praten tegen één Groepjes van 3

Twee studenten praten tegelijkertijd tegen een derde over een willekeurig onderwerp. Ze proberen beide het gesprek te overheersen. De derde probeert het gesprek lopend te houden.

3 Bushalte Kleine Groepjes

Iedereen - op één na - krijgt een aanzet tot een gesprekje, bijvoorbeeld "Welk wasmiddel gebruikt u?" of "Waar heb ik u eerder gezien?" Een voor een stellen ze hun vraag aan de overgebleven persoon, die op zijn beurt moet proberen alle gesprekken tegelijkertijd gaande te houden.

Benodigdheden: Een vragenlijstje met bijvoorbeeld "Kunt u me helpen mijn paraplu te openen?", "Kunt u een tientje wisselen?", "Hoe kom ik bij het station?", "Waar kan ik hier een treintaxi vinden?"

4 Hotel receptionist In Groepjes

Iedereen - op één na - krijgt een typische "hotelklacht" voorgelegd, bijvoorbeeld "De lift doet het niet", "Mijn kamer is te koud", "Heeft u nog een deken?" of "Hoe kom ik aan extra kussens?"

Helaas kan de gast niet spreken en moet hij het probleem tegen de hotel receptionist mimen. Door vragen te stellen moet die proberen het probleem vast te stellen.

Benodigdheden. Een vragenlijstje met bijvoorbeeld "Kan ik een kamer krijgen met uitzicht op het park?", "Kan ik morgen ontbijt op bed krijgen" of "Heeft u een postzegel voor een brief naar Rusland?"

² Thea van Gelder e.a.: *Nederlied Liedjes bij het Nederlands als tweede en als vreemde taal*. Leerlingenboek, docentenhandleiding en 3 cassettes, De Kangoeroe 1996/Boom Amsterdam 1998

5 Die Eerste Schooldag In Groepjes

Alle studenten bedenken hoe het één van hen op zijn eerste schooldag is vergaan. Deze student luistert tot ieder zijn verhaal heeft verteld en geeft dan commentaar.

6 De Familie Wisseltruc Binnenkring met buitenkring

De familie gaat aan tafel en stelt zichzelf voor: naam, leeftijd, beroep, hobby's en relatie tot de overigen. Verzin een meningsverschil en ieders rol daarin. Begin met een paar minuten woordenwisseling en probeer daarbij van clichés tot echte argumenten te komen.

Nu komt de rest van de groep om de tafel heen staan en begint de woordenwisseling opnieuw. De toeschouwers moeten goed luisteren en op een gegeven moment één van de personen aan tafel vervangen, zodanig dat de ruzie gewoon doorgaat. Degene die vervangen is luistert of zijn rol goed is overgenomen.

(Oefeningen 2, 3, 5 en 6 zijn ontleend aan "Drama Techniques in Language Learning" door Maley and Duff.)

OEFENINGEN DEEL II

1 a Alfabet Hele groep

- Repeteren: elke student noemt een letter (een keer met de klok mee, een keer andersom)
- Herhalen: Om en om, hard en zacht, hoog en laag
- Herhalen: Om en om, met/zonder emoties, met/zonder beweging

1 b Stoelendans In tweetallen

Een student geeft aanwijzingen aan een ander, die met gesloten ogen door de ruimte moet lopen en daarbij het meubilair moet omzeilen. De partners wisselen vervolgens van rol, waarbij degene met de gesloten ogen nu in een rechte lijn onder en over meubels heen moet klimmen. Tenslotte nog een keer, nu lopen alle studenten pratend door elkaar heen en proberen elkaar te ontwijken.

1 c Dingen raden In tweetallen

Twee studenten zitten tegenover elkaar. De een heeft een voorwerp achter de rug en beschrijft dit aan de ander in aanwijzingen over vorm, gewicht, afmetingen en hoe 't aanvoelt of ruikt. Hij zegt niet waar het voorwerp voor gebruikt wordt of hoe het heet.

Benodigdheden: een doosje kleine dingetjes, bijvoorbeeld een paperclip, een batterij, een walnoot, een schelp of een bloem.

1 d Stamboom Familie Steen Hele groep

Iedere student krijgt een paar details over een lid van een denkbeeldige familie, bijvoorbeeld "Peter, bankier, oom van twee nichten". Al pratend reconstrueert de groep de juiste verhoudingen en noteert een van de studenten de stamboom op het bord.

Benodigdheden: iedere student krijgt een stukje papier met daarop persoonlijke gegevens van het familielid, bijvoorbeeld "Jane, arts, moeder van twee kinderen".

Van receptief naar productief - ... -

1 e Gekleurde Lapjes Hele Groep

Met gesloten ogen ontvangt ieder lid een klein stukje textiel, betast dit zorgvuldig, geeft het door net zo lang tot ieder zijn eigen stukje weer terug heeft. Nog steeds met de ogen dicht beschrijft ieder hoe zijn stukje textiel er uitziet. Dan gaan de ogen open en wordt de oefening besproken aan de hand van vragen als: "Aan welk land doet het je denken?" "Aan wie doet het je denken?"

Benodigdheden: een hoeveelheid gekleurde lapjes, allemaal even groot, maar verschillend van kleur, materiaal en patroon.

1 f Foto raden Hele Groep

Een van de studenten heeft een foto voor zich. De rest van de groep probeert er door middel van vragen achter te komen wat er op de foto staat. Na afloop worden reacties en realiteit van de foto vergeleken.

Benodigdheden: een aantal foto's van ongebruikelijke situaties of familiesituaties, bij voorkeur vanuit een vreemde camerastand punt genomen.

2 Gebaren maken In Viertallen

Twee studenten gaan tegenover elkaar staan. De een legt de ander met woord en gebaar uit hoe je een bepaald voorwerp, bijvoorbeeld een blikopener, moet gebruiken. Dan gaat achter ieder van hen nog iemand staan en de conversatie begint opnieuw, met dit verschil dat de achterste persoon zijn armen door die van de voorste steekt en alleen de gebaren maakt.

3 a Zen In tweetallen

Een van de studenten vertelt de ander gedurende 3 tot 5 minuten een verhaal. De ander kijkt hem strak aan, luistert wel, maar reageert absoluut niet. Dan rollen verwisselen en de oefening herhalen.

3 b Foto beschrijven Hele Groep

Een van de studenten beschrijft een fotoportret, zo gedetailleerd mogelijk naar karakter, sociale status, beroep, relaties en Interesses. Daarna wordt de foto getoond en de beschrijving plus Indrukken besproken.

3 c Familiefoto's Hele Groep

Geef iedere student een fotoportret en stel met al deze foto's een familie samen, inclusief de familierelaties. Benodigdheden: Een serie foto's van personen in hun eigen omgeving.

3 d Wie zit er In de Stoel? Kleine Groepjes

Een stoel is leeg. Iemand beschrijft gedetailleerd een persoon die iedereen goed moet kennen. Dan gaat een andere student in de lege stoel zitten en beantwoordt vragen vanuit de rol van de beschreven persoon.

4 Vragenlijstje Hele Groep

Iedere student krijgt een vragenlijstje met circa 20 vragen, bijvoorbeeld ... houdt van schaatsen, ... is in Italië geweest, ... praat tegen planten, ... is erg op goede manieren gesteld, ... houdt van mooie kleren.

In een zeer hoog tempo stelt iedere student de anderen de vragen en vult de betreffende namen in.

Benodigdheden: Een fotokopie van een vragenlijstje voor iedere student.

5 Bananenpolitiek In drietallen

Iemand komt met voedsel en medicijnen in een Derdewereldland aan. Een corrupte minister garandeert hem transport en een goede distributie, op voorwaarde dat een derde van de vracht voor hem is.

Twee studenten, een met een goed en een met een slecht geweten fluisteren de derde argumenten in om al dan niet met de minister in zee te gaan. Na twee minuten neemt de middelste student een beredeneerde beslissing en wordt deze in de groep besproken.

6 a Familieproblemen Hele Groep

Een van de studenten beschrijft een realistisch familieprobleem, bijvoorbeeld een relatieprobleem met een stiefouder of een puber die van huis wil weglopen. Dan stelt de groep hem vragen om er zeker van te zijn dat iedereen alle details kent. Vervolgens kiest hij uit de groep een aantal personen die familieleden van hem moeten gaan spelen en motiveert hij zijn keuze. Hij plaatst deze personen op stoelen die zo zijn opgesteld dat de ruimte ertussen eveneens de afstand symboliseert die tussen de personen moet liggen. Om de beurt discussiëren steeds twee familieleden met elkaar over het probleem, in de rollen die ze hebben gekregen.

6 b De Hoogste Tijd Hele Groep

Op de vloer is een grote klok getekend. Een voor een gaan de studenten bij een bepaald, favoriet tijdstip staan en leggen uit waarom juist daar.

Benodigdheden: De cijfers 1 t/m 12 in papier (of krijt).

EXTRA OEFENINGEN

Luisteren In tweetallen

Iedereen luistert, met de ogen gesloten. Een van de studenten begint met een zin, bijvoorbeeld "Ik hoor een vogel . . .", de ander voegt daar het werkwoord aan toe zingen".

Een van de twee gaat naar een afgelegen deel van het gebouw en schrijft op hoe je daar moet komen. Bovendien schrijft hij een vraag op, bijvoorbeeld "Wat voor foto hangt er aan de muur?" Hij komt terug en geeft de opdracht aan zijn partner, die op zijn beurt de route gaat volgen en het antwoord op de vraag moet vinden.

Een van de twee geeft een nauwkeurige routebeschrijving van het station naar z'n huis of kamer. Daarop controleren de groepjes aan de hand van een plattegrond, waar ze uitgekomen zouden zijn.

Een zelfstandig naamwoord met 'n S Kleine Groepjes

Ga in een kring staan met een tennisbal. Kies een bepaalde letter uit het alfabet en gooi elkaar de bal toe. Wie de bal krijgt roept zo snel mogelijk een zelfstandig naamwoord (of een bijvoeglijk naamwoord) met de gekozen beginletter.

Rondlopen Hele Groep

Loop in het rond, ontwijk elkaar. Eerst langzaam, dan sneller.

Kies een partner uit die bij je in de buurt staat en stel hem een vraag (bijvoorbeeld: Wat vind je het lekkerst?), wacht op het antwoord. Ga weer rondlopen, kies weer een partner, stel opnieuw een vraag (bijvoorbeeld: Hoe vind je dat ik er uit zie?), wacht op antwoord. Herhaal de oefening een aantal malen.

Snackbar Hele Groep

Spreek met elkaar af wat men zou kunnen bestellen in een snackbar om 7.30 u 's morgens, om 12.30 u 's middags, om 16.30 u 's middags of om 20.30 u 's avonds. Verdeel de groep in vier kleinere groepjes en bespreek wat ze zouden eten en drinken, naar ook waar ze over zouden kunnen babbelen. Iedere groep komt op een van voornoemde tijden een snackbar binnen, doet een bestelling en babbelt met elkaar zoals afgesproken. De oefeningen zijn te combineren door een of twee snackbar eigenaren aan te wijzen.

Moord Hele Groep

Iedere student krijgt een aanwijzing en de hele groep probeert de moord op te lossen, de dader, de tijd, de plaats. . .

Iedere aanwijzing moet van even groot belang zijn, zodat de moord pas kan worden opgelost als iedereen aan het spel heeft deelgenomen.

Op de voorpagina Hele Groep

Onderwerp van gesprek is een internationaal, nationaal of plaatselijk probleem, waarin meerdere standpunten vertegenwoordigd kunnen zijn, bijvoorbeeld jeugdwerkloosheid gezien door jongeren, ouders, leraren, de regering. Verdeel de groep in deze subgroepjes en overleg over houding en ideeën. Ieder groepje stuurt een afgevaardigde naar een bijeenkomst in het midden van de klas, terwijl de overigen luisteren: Zij kunnen hun afgevaardigde ieder moment terugroepen om hem nieuwe instructies te geven.

Zie voor de oefeningen de Demo-DVD Easy language Learning